

21 AUG. 2023

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

Gemeente Woerden
t.a.v. team Ruimtelijke plannen
Postbus 45
3440 AA WOERDEN

Postadres:
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor:
Dr. Stoltweg 2
8025 AV Zwolle

Datum: 15 augustus 2023

Referentie: UT/WvG/MvD/23.046

Betreft: **Zienswijze ontwerpbestemmingsplan 'Parapluplan Woerden 2 (archeologie)'**

Geachte leden van de gemeenteraad,

LTO Noord heeft namens de LTO Noord-afdeling Woerden e.o. met speciale belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbestemmingsplan 'Parapluplan Woerden 2 (archeologie)' zoals deze tot en met 17 augustus 2023 ter inzage is gelegd door de gemeente Woerden. Dit ontwerpbestemmingsplan geeft LTO Noord, als belangenbehartiger van de agrarische sector en onze leden in het bijzonder, mede namens onze LTO Noord-afdeling Woerden e.o. aanleiding om van de gelegenheid gebruik te maken een reactie kenbaar te maken aan de gemeente Woerden.

Allereerst is het een goede zaak dat LTO Noord in een eerder stadium door de Omgevingsdienst regio Utrecht is betrokken bij de totstandkoming van de archeologische beleidskaart. Door in gesprek te gaan met inwoners en belanghebbenden met kennis van de gemeente Woerden kan een goed beeld worden gevormd van de maatschappelijke opgaven en de te beschermen kernkwaliteiten van het gebied. Echter hebben wij het gevoel dat de deelname vanuit de landbouw, toch een belangrijk deel van het landelijk gebied, onvoldoende is meegenomen in het participatieproces rondom het parapluplan. In dit ontwerpbestemmingsplan komt het geluid van de landbouw maar zelden voor. Het participatieproces moet representatief zijn voor de mensen om wie het gaat en daar hoort de landbouw natuurlijk ook bij.

Daarom hebben wij nog enkele opmerkingen:

1. Vorig jaar is er overleg geweest over de archeologische beleidskaart tussen LTO Noord en de coördinator cluster Bodem en Archeologie van de Omgevingsdienst regio Utrecht. In dit gesprek heeft LTO Noord al aangegeven graag te zien dat het vigerende vrijstellingenregime voor de historische linten evenals voor de oude boerderijplaatsen worden gehandhaafd. Dit omdat het beleid het afgelopen decennium naar ieders tevredenheid heeft gefunctioneerd. Naar onze mening geven de ervaringen in de afgelopen jaren geen aanleiding om het archeologisch beleid verder aan te scherpen. Er zijn immers geen vondsten gedaan, zodat ook de verwachtingswaarden naar beneden kunnen/moeten worden bijgesteld. BAAC adviseerde daarentegen, na een extra analyse op de ontginningslinten, om deze ontheffing voor de linten te beperken tot 100 m² en voor de boerderijplaatsen tot zelfs 50 m². Als compromis is er door de gemeente voor gekozen om in de nieuwe beleidskaart een vrijstelling voor archeologisch onderzoek voor linten tot 500 m² en voor boerderijplaatsen tot 100 m² op te nemen.

LTO Noord stelt dat deze oplossing ontoereikend is. Agrarisch ondernemers worden hiermee te veel benadeeld in hun ontwikkelingsmogelijkheden. Met inachtneming van het voorgaande verzoeken wij u ook om het regulier (agrarisch) gebruik uit te zonderen van het archeologisch beleid. Het normaal agrarisch gebruik en onderhoud moet zonder beperkingen uitgevoerd kunnen worden.

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

Daarbij moet onder meer gedacht worden aan draineren, scheuren van grasland ten behoeve van graslandonderhoud en het baggeren van sloten. Ook zijn wij van mening dat agrarische bedrijfsontwikkeling op het agrarisch bouwperceel zonder archeologische regelgeving gerealiseerd moet kunnen worden.

Na ruggespraak met de Omgevingsdienst regio Utrecht over de voorliggende stukken hebben we begrepen dat archeologisch onderzoek alleen moet plaatsvinden als zowel het oppervlakte- als het dieptecriterium dat aan de verschillende categorieën is gekoppeld wordt overschreden. Als één van deze criteria niet wordt overschreden zou geen onderzoek noodzakelijk zijn. Wij verzoeken u om dat bij de uitwerking van het archeologiebeleid nadrukkelijk in de tekst/toelichting van nieuwe beleidsdocumenten op te nemen. Voor de goede orde: in dat geval wel met de maatvoering die daarvoor in het vigerende beleid is opgenomen.

2. In het verlengde van voorgaande is het voor LTO Noord in ieder geval wenselijk om de bouwblokken van bestaande agrarische bedrijven vrij te stellen van archeologisch onderzoek. De potentiële beschadiging van mogelijk aanwezige historische waarden als gevolg van bebouwing op boerenerven is minimaal. Wanneer er gebouwen worden geplaatst met heipalen zijn het alleen de palen die om de zoveel meter wat dieper de grond ingaan. Bovendien drukken de heipalen de grond opzij bij het indrijven. Als er al archeologische waarden zijn, worden die hooguit wat verplaatst maar gaan daarbij niet verloren. Binnen de heipalen wordt de grond bijna niet geroerd. Daarom is het overbodig om er archeologisch onderzoek te doen.
3. In artikel 6.4.1 van het parapluplan staat een opsomming van werkzaamheden, zijnde geen bouwwerkzaamheden en dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld, die zonder een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag verboden worden op of in de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie 4' (dit geldt overigens ook voor de categorieën 2, 3, 5 en 6). Is hier ook gedacht aan alledaagse werkzaamheden van agrariërs die vallen onder normaal beheer en onderhoud van hun percelen? Zo moeten bij hevige regenval of een overstroming grote hoeveelheden overtollig water kunnen worden afgevoerd om de grond toegankelijk en bruikbaar te houden. Dit wordt gedaan met drainage-systemen. Het is heel gangbaar om drainagebuizen dieper dan 0,30 meter onder het maaiveld aan te leggen. Hierbij werkt men met de meest innovatieve technieken. Zo worden nieuwe drainagebuizen tegenwoordig sleufloos in de grond gelegd waardoor de bodem nauwelijks wordt aangetast.

De mogelijke komst van deze nieuwe wet- en regelgeving zal grote gevolgen hebben voor de land- en tuinbouw in het gebied. Volgens LTO Noord is het onterecht en onnodig dat voor dit soort onderhoudswerkzaamheden dezelfde voorwaarden gelden als voor het aanleggen van ondergrondse kabels en leidingen waarbij de grond wel helemaal moet worden losgetrokken. Dit vereist maatwerk. Alledaagse werkzaamheden van agrariërs als het onderhouden van hun percelen horen bij normaal beheer en onderhoud. Hier moet geen vergunning voor nodig zijn en er zou te allen tijde een vrijstelling voor archeologisch onderzoek moeten gelden.

4. Dit ontwerpbestemmingsplan maakt het theoretisch gezien ook niet mogelijk om op plekken waar mogelijk historische waarden zijn bomen te planten of anderszins meer groen te creëren. Het is ridicuul om te verbieden natuur aan te leggen vanwege een verwachting rondom historische waarden. Dit staat volledig haaks op de opgave voor meer natuur op boerenerven. Juist een van de historische feiten is dat er vroeger en nu nog veel bomen zijn en zijn geweest. Deze zijn allemaal gepoot en/of alweer gerooid waardoor de verstoring al heeft plaatsgevonden.
5. Tenslotte willen we benadrukken dat het ontwerpbestemmingsplan 'Parapluplan Woerden 2 (archeologie)' voor een groot deel slechts gebaseerd is op een verwachtingswaarde ten aanzien van de mogelijke aanwezigheid van historische waarden. Niets meer dan een verwachting, op plekken waar vaak nog nooit iets is gevonden, is voor LTO Noord onvoldoende basis om dergelijke grote maatregelen te accepteren. De grote nadelige gevolgen die agrariërs hier nu of in de toekomst van gaan ondervinden zijn daarvoor simpelweg te groot. Hierbij moet in aanmerking worden genomen dat

er door de jaren heen op de beoogde plekken vaak al eens gegraven of gebouwd (stallen, kelder, putten etc.) is waardoor de mogelijke historische waarde die er is, beschadigd of al helemaal verdwenen is. Op deze plekken is het relevant om de vraag te stellen of de historische waarde er überhaupt nog wel is en dus of er wel maatregelen nodig zijn.

Vooronderzoek per boerderijplaats

LTO Noord meent dat het noodzakelijk is dat de gemeente Woerden per boerderij vooronderzoek gaat doen naar 1) of er sprake is van historische waarde en 2) of deze er daadwerkelijk nog is. Als dan blijkt dat er van historische waarde geen sprake (meer) is kan de betreffende boerderij (ten dele of volledig) worden vrijgesteld van archeologisch onderzoek en van de beleidskaart worden gehaald. Ook hier geldt maatwerk: dit moet per boerderij worden bekeken. Bij het onderzoek van BAAC is niet verder gekeken dan alleen naar historisch kaartmateriaal en dus niet naar wat er in de jaren daarna is gebeurd. Veel boerderijplaatsen zijn inmiddels dusdanig geroerd en beschadigd dat er van historische waarde niet veel meer over is.

Resumerend zijn wij van mening dat de gemeente Woerden trots moet zijn op de kracht van de agrarische sector en heel zuinig moet zijn op haar landbouwgronden. Natuurlijk komen er ontwikkelingen op de sector af. Maar het is de uitdaging om daar met elkaar uit te komen en vooral mét de boeren. Deze ondernemers voelen zich in het ontwerpbestemmingsplan 'Parapluplan Woerden 2 (archeologie)' onvoldoende gehoord en dat moet de gemeente Woerden rechtzetten. Ga alsnog met ze in gesprek en neem die kennis en ervaring mee in een aanpassing.

Wij willen u vragen het huidige stuk, zonder aanpassingen, niet verder te gebruiken binnen het gemeentelijk beleid. De huidige invulling zal voor nog meer onrust zorgen dan er momenteel al is.

Tot zo ver onze opmerkingen.

Wij zijn graag bereid onze reactie mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Regiomanager LTO Noord regio West